



© UNICEF/UNIT77034/Palas

## Policy Brief: 1



# การแก้ปัญหาสภาพภูมิอากาศและเศรษฐกิจสีเขียว กับเด็กและเยาวชนในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

กลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขงจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความเปราะบางต่อผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมากที่สุดในโลก และในปัจจุบันการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้ยังต้องเผชิญความเสี่ยงเพิ่มขึ้นจากโรคระบาดโควิด-19 อีกด้วย คาดว่าการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจแก่ประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่างราวปีละ 34,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไปจนถึงปี พ.ศ. 2593 โดยในจำนวนนี้ปัจจัยเรื่องผลิตภาพทางเศรษฐกิจ (economic productivity)<sup>1</sup> ที่ลดลงเพียงอย่างเดียวก็จะเป็นสาเหตุให้เกิดการสูญเสียถึง 16,000 ล้านดอลลาร์ สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากการที่กลุ่มประเทศเหล่านี้มีภาคการผลิตที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอยู่จำนวนมาก<sup>2</sup> ขณะเดียวกันการลงทุนในยุคศาสตร์การเติบโตที่ยั่งยืนในเชิงสิ่งแวดล้อมมีศักยภาพอย่างมากในการส่งผลเชิงบวกต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและเป้าหมายการพัฒนาต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้<sup>3</sup>

เยาวชนจัดอยู่ในกลุ่มเปราะบางต่อผลกระทบเหล่านี้ที่สุด แต่ขณะเดียวกันก็ถือเป็นตัวแปรสำคัญของการเร่งความพยายามไปสู่เศรษฐกิจสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งจะช่วยรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ เมื่อปี พ.ศ. 2562 อัตราการว่างงานของเยาวชนในกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง 3 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ไทย และเวียดนาม อยู่ที่ร้อยละ 4.1 แต่เนื่องจากผลกระทบของโรคโควิด-19



“

รวมกันเราจะมีพลัง เยาวชนเรียนรู้ว่าหากเราร่วมมือกันและแสดงความเห็นออกมา ก็จะมีพลังสร้างการเปลี่ยนแปลงได้ เราต้องสนับสนุนให้เยาวชนสร้างความเปลี่ยนแปลงเพื่อสภาพแวดล้อมของเรา และรัฐบาลรวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ต้องรับฟังเสียงของพวกเขา เรามีความหวังว่า พวกเขาจะสร้างความเปลี่ยนแปลงได้”

- ผู้นำเยาวชนไทย



1 USAID Mekong ARCC, 2014, Climate Change in the Lower Mekong Basin, An Analysis of Economic Values at Risk  
2 USAID 2014 'Climate Change in the Lower Mekong Basin'  
3 GGGI 2014, Unleashing Green Growth in the Mekong Delta

ทำให้คาดว่าในปี พ.ศ. 2563 อัตราการว่างงานอาจเพิ่มสูงขึ้นได้ถึงร้อยละ 16.1<sup>4</sup> การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะกลายเป็นความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ขึ้น และผลกระทบที่มีต่อเยาวชนและเศรษฐกิจก็อาจเลวร้ายกว่าโควิด-19 เสียอีก นอกเสียจากจะมีการส่งเสริมให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตั้งแต่บัดนี้



“  
ที่ผ่านมามีโอกาส  
อันจำกัดในการกำหนดนโยบาย  
ต่างๆ รวมถึงระบบการศึกษา

- ผู้นำเยาวชนจากประเทศไทย



แม้ความท้าทายด้านสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อทุกคน แต่เยาวชนอาจเป็นผู้ได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุดต่อชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และโอกาสทางเศรษฐกิจ เนื่องจากสถานการณ์วิกฤตสภาพภูมิอากาศย่ำแย่ลง จากประมาณการพบว่าปัจจุบันเด็กและเยาวชนที่อายุต่ำกว่า 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 40 ของประชากรทั้งหมดในกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขงตอนใต้<sup>5</sup> ซึ่งอนาคตแรงงานทั้งหมดร้อยละ 100 จะเป็นกลุ่มคนเหล่านี้<sup>6</sup> ทั้งกับพม่า ไทย และเวียดนามต่างได้แสดงความมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศผ่านทางนโยบายทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ โดยกับพม่าและเวียดนาม

ได้จัดทำแผนระดับชาติด้านการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนไทยได้บูรณาการแผนการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมผ่านโมเดลเศรษฐกิจยั่งยืนที่ควมรวมเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวเข้าด้วยกัน (Bio-Circular-Green Economy model) การทำให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา บังคับใช้ และติดตามผลยุทธศาสตร์และแผนเศรษฐกิจสีเขียวดังกล่าวถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการมีส่วนร่วมอย่างถ่วงหน้าและความสำเร็จในระยะยาว

เพื่อให้เยาวชนทั่วทั้งภูมิภาคมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งยิ่งขึ้นในการอภิปรายเกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจสีเขียวและการดำเนินการเพื่อสภาพภูมิอากาศ องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) และองค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) จึงได้จัดให้มีการวิจัยในสามประเทศ ได้แก่ประเทศกัมพูชา ไทย และเวียดนามเมื่อต้นปี พ.ศ. 2563<sup>7</sup> เกี่ยวกับการพัฒนาโครงการเศรษฐกิจสีเขียวผ่านทางโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า รัฐบาลไม่เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้เข้ามามีส่วนร่วมมากพอ จนไม่สามารถมองเห็นถึงศักยภาพของเยาวชนในการต่อสู้กับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ และบรรลุเป้าหมายเศรษฐกิจสีเขียว เด็กและเยาวชนสามารถเป็นได้มากกว่าแค่เหยื่อของวิกฤตสภาพภูมิอากาศ พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมได้ในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเร่งการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

การวิจัยและการสำรวจความคิดเห็นจัดขึ้นโดยมีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้นกว่า 250 คน ซึ่งประกอบด้วยเยาวชนและวัยรุ่นอายุตั้งแต่ 15-24 ปี ที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (focus group) 24 กลุ่มทั้งในพื้นที่เขตเมืองและชนบท มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง 3 ครั้ง นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมยังรวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลัก ๆ จากทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจสีเขียว และภาคประชาสังคมของทั้งสามประเทศอีกด้วย ผลการศึกษาได้ยืนยันและชี้ให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของเยาวชนเกี่ยวกับเศรษฐกิจสีเขียวสามารถสร้างความเข้มแข็งในกลุ่มประเทศที่ทำการศึกษามีมากขึ้น รวมถึงยังสามารถนำผลการศึกษามาปรับใช้กับทั้งภูมิภาคได้อีกด้วย



4 International Labour Organization, Bangkok (Thailand), and Asian Development Bank, Manila (Philippines), 2020. Tackling the COVID-19 youth employment crisis in Asia and the Pacific.

5 United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division, 2019. World Population Prospects 2019: Data Booklet

6 Ibid.

7 Due to the sudden COVID-19 lockdown conditions, the study was revised to a smaller sample reached through online channels.

## ทัศนคติของเยาวชน

เยาวชนโดยเฉพาะที่มาจากชุมชนชายขอบและชุมชนที่เปราะบางที่สุดจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวกับการปรับปรุงเศรษฐกิจให้เป็นสีเขียว หรือเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อโครงการเหล่านี้จะส่งผลโดยตรงต่อการประกอบอาชีพในอนาคตของพวกเขา ในทางตรงกันข้าม ผลการวิจัยและการสำรวจความคิดเห็นในพื้นที่กลับพบว่า เยาวชนไม่เคยมีส่วนร่วมในประเด็นเหล่านี้ และกลไกที่เยาวชนจะเข้าร่วมในกระบวนการเหล่านี้ก็มีอยู่อย่างจำกัด หรือ หากมีก็ไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ให้เยาวชนได้รับรู้อย่างทั่วถึง

ขณะเดียวกัน การสนทนากลุ่มกับเยาวชนได้แสดงให้เห็นว่าพวกเขาสังเกตเห็นว่าความเห็นเรื่องสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมกับตัวแทนจากภาครัฐ เนื่องจากมีความหวั่นเกรงถึงผลกระทบเชิงลบที่อาจตามมา จากการสังเกตการณ์ในระหว่างการวิจัยพบว่า การสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้กับเยาวชนมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายมีความจำเป็นอย่างมาก รวมถึงการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองและการเป็นปากเสียงแทนเยาวชนด้วยกันก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

การขาดกลไกการมีส่วนร่วมของเยาวชนอย่างเพียงพอและความหวั่นเกรงถึงผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นถือเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องแก้ไขเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการพัฒนายุทธศาสตร์เศรษฐกิจสีเขียวและการนำยุทธศาสตร์ไปใช้ในภูมิภาค



“ พวกเราไม่ค่อยรู้จักองค์กรเหล่านี้ เนื่องจากทางองค์กรไม่ได้พยายาม เข้าหาพวกเราบ่อยนัก หรือแทบไม่มี กิจกรรมในพื้นที่ที่พวกเราอยู่เลย มีแต่ ในเมืองเท่านั้น ทั้ง ๆ ที่มีหลายโรงเรียน (ที่อยู่นอกเมือง) แต่พวกเขาก็ไม่ค่อยมาถึงพวกเราสักเท่าไร หรือ อาจจะนาน ๆ มาสักครั้ง ไม่มีความสม่ำเสมอเท่าที่ควร ”

- เยาวชนไทยในชนผู้เข้าร่วม การสนทนากลุ่ม

“

เรากลัวจะถูกคนต่อต้าน ถ้าเราพูดความเห็นออกมา ”

- เยาวชนชาวเวียดนามที่เข้าร่วม การสนทนากลุ่ม

## ทัศนคติของผู้ใหญ่ที่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็น

ตัวแทนภาครัฐที่ร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งรวมถึงเจ้าหน้าที่กระทรวงการศึกษาศึกษาธิการ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยอมรับว่ามีช่องว่างในการให้เยาวชนมีส่วนร่วมในยุทธศาสตร์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเติบโตสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แรงงาน และการพัฒนาเยาวชน ซึ่งประเด็นเหล่านี้มักถูกมองว่าไม่มีความเกี่ยวข้องกัน หลายคนกล่าวว่าที่ผ่านมาไม่เคยมีความพยายามเชิงรุกในการทำให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเนื่องจากเห็นว่า เยาวชนไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้ จึงไม่น่าจะให้ความเห็นอันเป็นประโยชน์ได้มากนัก นอกจากการขาดกลไกการมีส่วนร่วมแล้ว ความท้าทายที่สำคัญยิ่งคือ ระดับความสามารถและความรู้ของเยาวชนในการมีส่วนร่วมทางนโยบายและกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเติบโตสีเขียวและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นจากภาคเอกชนเชื่อว่าเยาวชนควรได้รับการสนับสนุนมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการอบรมและการเสริมสร้างขีดความสามารถเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ทั้งในและนอกระบบการศึกษา รวมถึงเพิ่มการมีส่วนร่วมในการจัดทำนโยบายด้วย การจะทำการพัฒนาสีเขียวกลายเป็นประเด็นสำคัญเร่งด่วนนั้นจำเป็นต้องมีการลงทุนและสร้างแรงจูงใจทางการเงินในภาคอุตสาหกรรมสีเขียว ธุรกิจสตาร์ทอัพสีเขียว และการสร้างทักษะสีเขียวสำหรับเยาวชน



“ โอกาสที่ผู้นำเยาวชนจะได้มีส่วนกำหนดนโยบายนั้น มีอยู่อย่างจำกัด ”

- (กัมพูชา)

“

ผมรู้สึกได้ว่าเยาวชน มีความห่วงใยปัญหาสิ่งแวดล้อม แต่พวกเขาไม่มีโอกาสศึกษาเพิ่มพูนความรู้ของตัวเอง ”

- ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจาก ภาคธุรกิจชาวเวียดนาม



“  
เพื่อพัฒนาศักยภาพ  
ของเยาวชน เราต้อง  
จัดการอบรมและจัดหา  
สิ่งที่จำเป็นสำหรับการศึกษา  
วิจัยเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม  
ให้แก่พวกเขา”

- เจ้าของธุรกิจที่เป็นมิตร  
ต่อสิ่งแวดล้อมชาวทิปูซา

เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ทั้งในภาครัฐและเอกชนที่จะต้องสร้างช่องทางที่ยั่งยืนและเข้าถึงได้ที่จะช่วยให้เยาวชนมีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจสีเขียวที่พวกเขาสนใจ รวมทั้งเป็นพื้นที่แสดงความคิดเห็นและข้อกังวลต่าง ๆ

จำเป็นที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้ใหญ่และเยาวชนจะต้องตระหนักถึงเหตุผลที่เยาวชนต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการนโยบายเศรษฐกิจสีเขียว เยาวชนในวันนี้อาจเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายเหล่านี้มากที่สุด แต่พวกเขากลับแทนไม่ได้รับความสนใจจากผู้กำหนดนโยบายเลย โครงการระยะยาวที่จะเปลี่ยนบรรทัดฐานของสังคม เช่น บรรทัดฐานที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิในการมีส่วนร่วมของเด็กและสตรี และบรรทัดฐานที่ว่าเยาวชนไม่ควรออกความเห็น น่าจะช่วยให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในฐานะหุ้นส่วนของรัฐบาลและภาคประชาสังคม ซึ่งอาจช่วยให้รัฐบาลสามารถประสานภาคส่วนต่าง ๆ ในการสร้างนโยบายและแผนปฏิบัติการเพื่อเยาวชนและการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจและอาชีพสีเขียวได้ดีขึ้น

## ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะหลายประการในการส่งเสริม “พลังสีเขียว” ในกลุ่มเยาวชน ในฐานะหุ้นส่วนของรัฐบาล ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้เยาวชนสามารถมีส่วนร่วมในการทำให้สิ่งแวดล้อมในอนาคตที่จะเป็นของพวกเขาสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ข้อเสนอแนะตรงประเด็นที่เกิดจากผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

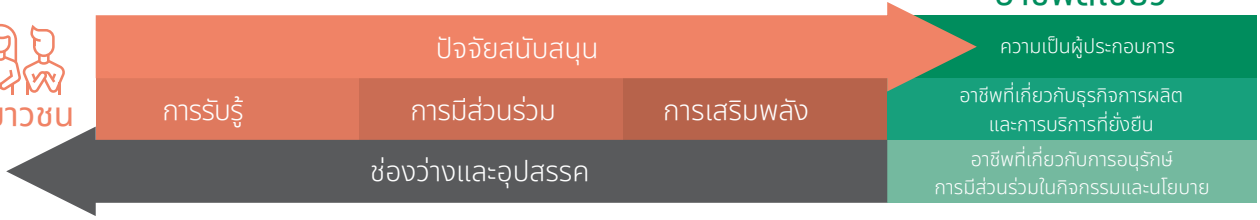


### เยาวชนจะมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนผ่าน “สีเขียว” ได้อย่างไร:

- **โดยผ่านการทำกิจกรรม การรณรงค์สนับสนุน และการมีส่วนร่วมเชิงนโยบาย:** เยาวชนมีศักยภาพที่จะมีส่วนร่วมในวาทกรรมระดับชาติเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเศรษฐกิจสีเขียวโดยผ่านทางกิจกรรม การแสดงจุดยืนสนับสนุน และการมีส่วนร่วมกับสาธารณะในรูปแบบอื่น ๆ พวกเขาสามารถแสดงความคิดเห็นทั้งในระดับชาติและระดับโลก และมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางนโยบายเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ (NDC) การประชุมสุดยอดว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ UNFCCC และนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับโลก
- **โดยผ่านการให้ความสำคัญกับอาชีพและการมีส่วนร่วมในงานและชุมชนสีเขียว และโครงการพัฒนาที่นำโดยเยาวชน:** เยาวชนสามารถหางานสีเขียว หรืองานเกี่ยวกับธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และงานที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมในการผลิตและการให้บริการ ซึ่งรวมทั้งในภาคพลังงานหมุนเวียน นอกจากนี้เยาวชนยังสามารถใช้โอกาสเหล่านี้ต่อยอดทักษะและความรู้ของตนเพื่อแก้ปัญหาสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมได้อีกด้วย
- **โดยผ่านการเป็นผู้ประกอบการสีเขียว:** เยาวชนสามารถพิจารณาเส้นทางการเป็นผู้ประกอบการและสร้างธุรกิจของตนเองที่จะมีส่วนร่วมในการผลิตและบริการอย่างยั่งยืน สิ่งนี้อาจจะกลายเป็นโอกาสสำคัญโดยเฉพาะกับเด็กผู้หญิง ที่หนทางที่นำไปสู่อิสระทางการเงินยังค่อนข้างมีอยู่จำกัด เยาวชนคือหุ้นส่วนในการเปลี่ยนผ่านสีเขียวนี้ และพวกเขาสามารถติดต่อไปยังเครือข่ายสนับสนุนที่มีอยู่และผู้เกี่ยวข้องที่มีสถานะมั่นคงในวงการ ซึ่งอาจสามารถให้การสนับสนุนทั้งด้านการเงิน ด้านเทคนิค และการให้คำปรึกษาขณะที่เยาวชนสร้างธุรกิจสีเขียวของตนเอง



เยาวชน



## ภาครัฐ

- **การศึกษา:** กระทรวงศึกษาธิการสามารถนำแนวคิดเรื่องโรงเรียนสีเขียวและระบบการศึกษาสีเขียวเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับชาติได้โดยจัดสรรงบประมาณให้ได้อย่างโปร่งใส การผสมผสานทักษะสีเขียว ไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านการบริหาร การตลาด หรือการสื่อสารเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรโรงเรียนมัธยม และการสนทนากับอาชีพสีเขียวในฐานะทางเลือกในการประกอบอาชีพอย่างหนึ่ง โดยยกตัวอย่างจากชีวิตจริงให้เห็นว่าอาชีพเหล่านี้สามารถให้ความมั่นคงทางการเงินได้อย่างไรบ้าง
- **แรงงาน:** กระทรวงแรงงานสามารถนำทักษะสีเขียวและทักษะเชิงสังคม (soft skills) เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของระบบและยุทธศาสตร์การศึกษาและการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีและการอาชีพะ โครงการเหล่านี้ยังสามารถพัฒนาให้เข้าถึงได้กว้างมากขึ้นโดยให้มีการพิจารณาเรื่องความเท่าเทียมทางเพศเป็นประเด็นหลักประการหนึ่ง รวมทั้งการเพิ่มโอกาสให้เด็กผู้หญิง การอบรมทักษะที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องสะท้อนความต้องการในตลาดแรงงาน รวมทั้งความต้องการในอนาคต ซึ่งหมายความว่าต้องมีความร่วมมือกันมากขึ้นระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน
- **พื้นที่แสดงความเห็นที่เข้าถึงได้ง่าย:** สร้างพื้นที่ให้เยาวชนสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อกังวลให้รัฐบาลรับฟังทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ทั้งนี้เพื่อให้ความคิดเห็นของเยาวชนทั้งชายและหญิงได้ปรากฏอยู่ในการตัดสินใจระดับชาติ รวมทั้งการวางแผนกิจกรรมการพัฒนาและการจัดสรรงบประมาณ อาจมีการนำสื่อสังคมออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊กและทวิตเตอร์มาใช้ในระดับชาติเพื่อให้เยาวชนเข้ามีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น ส่วนในระดับท้องถิ่นอาจมีการจัดเวทีเสวนาและการประชุมในชุมชนซึ่งเยาวชนสามารถเข้าร่วมและแสดงความคิดเห็นได้
- **เห็นคุณค่าของมุมมองจากเยาวชน:** เล็งเห็นและยอมรับถึงบทบาทของเยาวชนในการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจสีเขียว เยาวชนต้องการกรอบนโยบายทางกฎหมายที่เปิดกว้างซึ่งจะช่วยให้พวกเขาแสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเสรีในแพลตฟอร์มที่โปร่งใสและเปิดกว้างรวมทั้งจะกระตุ้นให้เยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันมากขึ้นในด้านการกำหนดนโยบาย การปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การบรรเทาปัญหา และการใช้แนวทางที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน นอกจากนี้ในกระบวนการจัดทำนโยบายยังควรพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมของกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ เช่น หญิงตั้งครรภ์ เด็ก ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความพิการ
- **การสนับสนุนทางการเงินและทางเทคนิค:** สนับสนุนให้ธุรกิจสตาร์ทอัพที่ดำเนินการอยู่ปรับตัวให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และเพิ่มทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ต้องการศึกษาและหางานในธุรกิจสีเขียว โดยเฉพาะนักเรียนที่มาจากกลุ่มชายขอบและชนกลุ่มน้อย เด็กผู้หญิง และผู้พิการ รัฐบาลสามารถให้โอกาสด้านเงินทุนและการสนับสนุนทางเทคนิคแก่โครงการต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่มุ่งเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ



## องค์กรระหว่างประเทศ สหประชาชาติ และกลุ่มภาคประชาสังคม

- **ความร่วมมือและการเสริมพลังให้กับองค์กรภาคประชาสังคมในท้องถิ่น:** ติดต่อกับองค์กรภาคประชาสังคมในท้องถิ่นเพื่อใช้ประโยชน์จากเครือข่ายองค์กรสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ สร้างเสริมขีดความสามารถขององค์กรเหล่านี้เพื่อให้สามารถรณรงค์สนับสนุนการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่การเสริมความแข็งแกร่งให้เครือข่ายเยาวชน ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ และผลักดันให้เด็กทั้งหญิงชายเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจสีเขียว
- **เพิ่มการรับรู้และความน่าสนใจของอาชีพสีเขียว:** พิจารณาว่าจะสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดของ “อาชีพสีเขียว” และจะให้เด็ก ๆ มองงานประเภทนี้เป็นเส้นทางอาชีพในอนาคตได้อย่างไร ผลการศึกษาระบุว่าเยาวชนเพียงส่วนน้อยที่เข้าใจความหมายของคำว่า “อาชีพสีเขียว” ดังนั้นจึงควรอาศัยความเชี่ยวชาญด้านการรณรงค์สนับสนุนและการสื่อสารของยูเนสโกและยูนิเซฟ โดยร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องและองค์กรอื่น ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านดังกล่าว ร่วมกันสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมมากขึ้นเกี่ยวกับอาชีพสีเขียว รวบรวมตัวอย่างอาชีพสีเขียวที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยให้ได้มากที่สุด และสื่อสารออกมาในบริบทที่กว้างขึ้นเพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้รับสารที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ถึงกลุ่มที่อยู่ชายขอบและชนกลุ่มน้อย
- **ผู้นำเยาวชนสีเขียว:** จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเยาวชนสีเขียวและคัดเลือกผู้นำรุ่นเยาว์ในด้านอาชีพสีเขียวเพื่อส่งเสริมต้นแบบของเยาวชนสีเขียวทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ส่งเสริมและลงทุนในการเตรียมผู้นำเยาวชนเพื่อให้สามารถรับมือกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น และดำเนินการเชิงรุกเพื่อเสาะหาเยาวชนให้มาร่วมการเคลื่อนไหวมากขึ้น และเพื่อสร้างเครือข่ายในหมู่เยาวชนด้วยตนเอง ให้การอบรมผู้นำเยาวชนทั้งที่มีอยู่แล้วและหน้าใหม่ในด้านทักษะที่เกี่ยวข้อง เช่น การสร้างเครือข่าย การระดมทุน และการรณรงค์สนับสนุน โครงการอบรมเหล่านี้จำเป็นต้องเข้าถึงได้อย่างกว้างขวางทั้งในโลกจริงและโลกออนไลน์เพื่อให้แน่ใจว่าทั้งเด็กหญิงและเด็กชายทุกคนเข้าถึงโครงการได้โดยไม่ใช่เพียงการเลือกตัวแทนจากกลุ่มเยาวชน

## โรงเรียน การศึกษาทั่วไป การศึกษาและการฝึกอบรมด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา

- **การบูรณาการการศึกษาในระบบและนอกระบบ:** บรรจุหัวข้อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความยั่งยืนเข้าในหลักสูตรทั้งของโรงเรียนและการอบรมวิชาชีพ รวมทั้งจัดอบรมหลักสูตรผู้ฝึกสอนสำหรับครูเพื่อให้ครูมีความเข้าใจประเด็นสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และทักษะสีเขียวมากขึ้นพอที่จะส่งต่อทักษะและความรู้ที่เกี่ยวข้องให้กับเยาวชนได้
- **ความช่วยเหลือด้านอาชีพ:** ในการแนะแนวเรื่องอาชีพควรให้มีการพูดคุยเรื่องอาชีพสีเขียวในฐานะตัวเลือกอาชีพที่เป็นไปได้ โดยยกตัวอย่างจากชีวิตจริงว่าอาชีพสีเขียวสามารถให้ความมั่นคงทางการเงินได้อย่างไรบ้าง รวมทั้งจัดโครงการที่ปรึกษาแบบพี่เลี้ยงเพื่อช่วยสร้างเครือข่ายให้นักเรียนได้พบกับบุคคลในอุตสาหกรรมสีเขียวหรือผู้ประกอบการจากธุรกิจสีเขียว
- **การอบรมทักษะสีเขียว:** จัดหลักสูตรอบรมระยะสั้นเพื่อพัฒนาทักษะ รวมทั้งจัดอบรมทักษะเชิงปฏิบัติที่ได้ใช้จริงสำหรับอาชีพสีเขียวและอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแล้ว โรงเรียนยังควรตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้นโดยจัดโครงการอบรมเพิ่มเติมสำหรับทั้งนักเรียนและผู้ที่อยู่นอกระบบการศึกษา
- **โครงการดูแลใกล้ชิดโดยผู้นำสีเขียว:** จัดโครงการพี่เลี้ยงเพื่อดูแลให้นักเรียนได้ทำความรู้จักกับบุคคลในวงการอุตสาหกรรมสีเขียวหรือผู้ประกอบการธุรกิจสีเขียว โครงการเช่นนี้จะช่วยให้เยาวชนได้เรียนรู้จากคนที่มีประสบการณ์จริงในสายงาน

## ภาคเอกชน

- **การอบรมทักษะและความรู้สีเขียวสำหรับเยาวชน:** จัดโครงการฝึกงานและอบรมด้านทักษะสีเขียว ทักษะเชิงสังคมและการเป็นผู้ประกอบการโดยมุ่งเป้าไปที่เยาวชนทั้งหญิงและชาย ร่วมกับสถาบันการศึกษาและภาครัฐเพื่อพัฒนาโครงการและการอบรมร่วมกับโรงเรียน มหาวิทยาลัย และสถาบันอาชีวศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับธุรกิจสีเขียวต่าง ๆ เยาวชนรุ่นปัจจุบันนี้ต่างมองหาความเป็นอิสระ ความท้าทาย และโอกาสที่จะได้แสดงความคิดของตน การเป็นผู้ประกอบการจะเปิดโอกาสให้พวกเขาได้ทำเช่นนั้น การเป็นส่วนหนึ่งของโครงการอบรมและฝึกงานจะช่วยให้พวกเขาได้มีประสบการณ์และทักษะที่จำเป็นเพื่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการริเริ่มทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง โครงการเหล่านี้อาจต้องการเงินสนับสนุนเพื่อให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ก็อาจสามารถกระตุ้นให้เยาวชนพัฒนาธุรกิจสตาร์ทอัพของตนเองได้
- **หาสปอนเซอร์ทางธุรกิจเพื่อสนับสนุนโครงการเยาวชนต่าง ๆ:** อาจส่งเสริมโครงการเหล่านี้ให้อยู่ภายใต้งาน CSR ของบริษัทใหญ่ ๆ เพื่อให้ดูน่าสนใจมากขึ้น รูปแบบของการสนับสนุนเงินทุนนั้นไม่ตายตัว อาจเป็นได้ตั้งแต่การสนับสนุนการจัดงานแนะนำอาชีพในโรงเรียน ไปจนถึงการแบ่งปันความรู้ในหัวข้อการทำให้บริษัทเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น นอกจากนี้บริษัทจะได้ส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กรแล้ว ยังจะเป็นโอกาสให้ได้มองหาพนักงานใหม่ ๆ ที่มีความสามารถอีกด้วย
- **ส่งเสริมค่านิยมด้านสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน:** ผลการศึกษาเสนอว่าเยาวชนเชื่อว่าพวกเขาสามารถมีส่วนร่วมในการสร้างความเปลี่ยนแปลงได้ ไม่เพียงด้วยการเข้าร่วมกับการเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่ยังด้วยการสร้างการเปลี่ยนแปลงเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชีวิตประจำวันและในที่ทำงาน งานทุกสายอาชีพควรมีการคำนึงถึงเรื่องสิ่งแวดล้อม การพัฒนาสถานที่ทำงานให้มีความยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นจะช่วยให้บริษัทประหยัดพลังงาน ค่าใช้จ่าย และทรัพยากรได้ไปพร้อม ๆ กับมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ



© UNICEF/UNI217305/6061

“การแก้ปัญหาสภาพภูมิอากาศและเศรษฐกิจสีเขียวสำหรับเด็กและเยาวชนในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” เป็นการวิจัยมุ่งทำความเข้าใจถึงโอกาสและอุปสรรคในการผสมผสานความยั่งยืนเข้ากับเรื่องเศรษฐกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคตของเยาวชนให้ดียิ่งขึ้น ถึงแม้ประเด็นความยั่งยืนจะมีการรับรู้กันอย่างแพร่หลายในทศวรรษที่ผ่านมา แต่ก็ยังไม่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตและการทำงานมากนัก รายงานสรุปเชิงนโยบาย (Policy Brief) เหล่านี้จึงได้ตรวจสอบระดับความตระหนักรู้ และกลไกที่หนุนตักหลาย ๆ ในประเทศกัมพูชา ไทย และ เวียดนาม อีกทั้งยังได้ศึกษาถึงโอกาสในการเสริมพลังเยาวชนเหล่านั้นให้แสดงบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะในบทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลงไปสู่โลกสีเขียว

รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์และรายงานสรุปเชิงนโยบายเข้าไปดูได้ที่



■ UNESCO website: <https://bangkok.unesco.org/content/report-greening-mekong-action-greener-economy-children-and-youth>

■ UNICEF website: <https://www.unicef.org/eap/research-reports>

Published in 2021 by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 7, place de Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France, UNESCO Bangkok Office and UNICEF

© UNESCO and UNICEF 2021



This document is available in Open Access under the Attribution-ShareAlike 3.0 IGO (CC-BY-SA 3.0 IGO) license (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/igo/>). By using the content of this document, the users accept to be bound by the terms of use of the UNESCO and UNICEF Open Access Repository (<http://www.unesco.org/open-access/terms-use-ccbysa-en>).

Original title: Climate Action and Green Economy with Children and Youth in the Mekong Region. Published in 2021 by UNESCO and UNICEF.

The designations employed and the presentation of material throughout this document do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of UNESCO and UNICEF concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

The ideas and opinions expressed in this document are those of the authors; they are not necessarily those of UNESCO and UNICEF and do not commit the Organization.

Open Access is not applicable to non-UNESCO and UNICEF copyright photos in this document.

TH/DOC/SHS/21/023-P1-THAI

### UNESCO Bangkok Office Social and Human Sciences (SHS) Unit

Mom Luang Pin Malakul Centenary Building  
920 Sukhumvit Road, Prakanong,  
Klongtoei, Bangkok 10110, Thailand

✉ [shs.bkg@unesco.org](mailto:shs.bkg@unesco.org)  
☎ +66 2 391 0577  
☎ +66 2 391 0866  
🌐 <https://bangkok.unesco.org>  
📘 @unescobangkok  
🐦 @unescobangkok  
📷 @unescobangkok



### UNICEF East Asia and Pacific Regional Office (EAPRO)

19 Phra Athit Road  
Pranakorn, Bangkok  
10200, Thailand

✉ [eapro@unicef.org](mailto:eapro@unicef.org)  
☎ +66 2 356 0400  
☎ +66 2 280 3563  
🌐 [www.unicef.org/eap](http://www.unicef.org/eap)  
📘 @unicefeap  
🐦 @UNICEF\_EAPRO  
📷 @unicef.eap

